

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz. 20.04 2018

Mustafa KATAYCI
Konya milletvekili

Mustafa ŞENTOP
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon:	Anayasa
Tarih :	20 Nisan 2018
	Esas No: 2/2312

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
20 Nisan 2018	
Numara:	273207

GENEL GEREKÇE

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11/2/2017 tarihli Resmi Gazete’de halk oylamasına sunulmak üzere yayımlanmış ve 16/4/2017 tarihinde yapılan halk oylaması ile kabul edilerek kesin sonuçların Yüksek Seçim Kurulu tarafından 27/4/2017 tarihli ve 30050 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanması sonucunda yürürlüğe girmiştir. Ancak Kanunun Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerine ilişkin hükümlerinin birlikte yapılacak Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi takviminin başladığı tarihte, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin hükümlerinin ise bu seçim sonucunda seçilen Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte yürürlüğe girmesi hükme bağlanmıştır.

16/4/2017 tarihinde yapılan halk oylamasıyla kabul edilen düzenleme, 1982 Anayasasında bugüne kadar yapılan en önemli değişiklikleri içermektedir. Yapılan değişiklikle, parlamenter hükümet sistemi yerine Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi getirilmiştir. Sert kuvvetler ayrılığını temel alan yeni hükümet sisteminde Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık kurumları Anayasadan çıkarılarak yürütmedeki çift başlılığa son verilmiştir.

Anayasa değişikliğiyle getirilen yeni hükümet sistemine bağlı olarak Anayasanın Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimine ilişkin hükümlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda;

- Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerinin 5 yılda bir aynı gün yapılması,
- Cumhurbaşkanı veya Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, her iki seçimin de aynı gün yapılması,
- Bir kişinin en fazla iki kez Cumhurbaşkanı seçilebilmesi; ancak Cumhurbaşkanının ikinci döneminde, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, Cumhurbaşkanının bir defaya mahsus olmak üzere yeniden aday olabilmesi,
- Cumhurbaşkanlığına; siyasi parti gruplarının, en az yüz bin seçmen ve son Türkiye Büyük Millet Meclisi seçiminde tek başına veya birlikte geçerli oyların yüzde beşini almış olan siyasi partilerin aday gösterebilmesi,
- Milletvekili sayısının 600’e çıkarılarak, milletvekili seçilme yaşının 18’e indirilmesi, hükme bağlanmıştır.

Kanun Teklifi ile Anayasada seçimler konusunda yapılan söz konusu değişikliklere uyum amacıyla 6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1– 298 sayılı Kanunun 94/C maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Maddenin mevcut birinci fıkrasına göre, yurt dışındaki seçmenler seçimin yapılacağı günün kırk beş gün öncesinden başlayarak seçim gününden önceki yedinci güne kadar bir başka ifadeyle otuz sekiz güne kadar oy kullanabilmeleri mümkündür. Anayasanın 102 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Cumhurbaşkanı seçiminde ilk oylamada salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılacağı hükme bağlandığından, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci oylamasına yönelik oy verme süresi çok kısıtlı olacaktır. Bu nedenle yurt dışında, Türkiye’deki oy verme gününden önceki üçüncü güne kadar oy kullanılabilmesine imkân sağlamak amacıyla maddenin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır.

Yurt dışında yaşayan seçmenlerin Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen oy verme günlerinden kendilerine uygun olan herhangi bir günde oy vermelerine imkân sağlamak amacıyla, birinci fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmak suretiyle randevuyla oy kullanılması usulünden vazgeçilmektedir.

Öte yandan yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenler, kural olarak seçimin yapılacağı günün kırk beş gün öncesinden başlamak üzere oy kullanabilmektedir. Oy kullanma süresinin uzunluğu nedeniyle uygulamada ortaya çıkan zorlukların önüne geçilebilmesi amacıyla, siyasi partilerin yurt dışında her oy verme günü için ayrı sandık kurulu üyesi bildirebilmelerine imkân tanınmaktadır.

MADDE 2- 2839 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 6771 sayılı Kanunla Anayasada yapılan değişiklikle getirilen yeni hükümet sisteminde sert kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsenmesine bağlı olarak yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına, yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olacağından, bir kimsenin aynı zamanda hem Cumhurbaşkanı adayı hem de milletvekili adayı olamayacağı ve aday gösterilemeyeceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 3- 6271 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 6771 sayılı Kanunla Anayasanın 77 nci, 106 ncı ve 116 ncı maddelerinde yapılan değişikliklerle; Cumhurbaşkanı seçimleri ile TBMM seçimlerinin aynı gün birlikte yapılacağı, Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde Cumhurbaşkanı seçiminin kırkbeş gün içinde yapılacağı, TBMM genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalmışsa seçimlerin birlikte yenileneceği ve Cumhurbaşkanının ikinci döneminde seçimlerin Meclis tarafından yenilenmesine karar verilmesi halinde Cumhurbaşkanının bir kez daha aday olabileceği hükme bağlandığından, bu değişikliklere uyum sağlamak amacıyla maddede düzenleme yapılmaktadır.

İkinci fıkrada, Anayasanın 116 ncı maddesinde yapılan değişikliğe uygun şekilde, Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesi halinde, Cumhurbaşkanının yeniden aday olabileceği hükme bağlanmaktadır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanı ve TBMM seçimleri aynı gün yapılacak ve bu organlar beş yıl görev yapacaklardır. Cumhurbaşkanının ikinci oylamada seçilmesi halinde veya ikinci oylamada da seçilememesi nedeniyle yenilenen seçim sonucunda seçilmesi halinde beş yılın hesabında birlikte yapılan seçim tarihi esas alınacaktır.

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve genel seçime bir yıl veya daha az süre kalması halinde, Cumhurbaşkanı seçimi, boşalmayı takip eden altmışıncı günden sonraki ilk Pazar günü TBMM seçimi ile birlikte yapılacaktır. Buna karşın, Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve genel seçime bir yıldan fazla süre kalması halinde ise Cumhurbaşkanı seçimi, boşalmayı takip eden kırkbeş gün içindeki son Pazar günü yapılacaktır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı, TBMM genel seçim tarihine kadar görevine devam edecek ve kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmayacaktır.

MADDE 4- 6271 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Anayasanın 6771 sayılı Kanunla değişik 101 inci maddesinin altıncı fıkrasında, Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci oylamasında adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde aday ikâmesinin yapılacağı hükme bağlandığından, mevcut ikinci fıkra anılan değişikliğe uygun şekilde düzenlenmektedir. Ayrıca oy pusulalarının basımı ve dağıtımı için gereken süre ile yurt dışında oy verme işlemlerinin Türkiye’dekinden daha önce başlayıp bitecek olması nedeniyle seçimin düzen içinde yürütülerek özellikle yurtdışındaki vatandaşlarımızın oy kullanmalarını temin etmek amacıyla ikâmenin oy vermeyi takip eden gün saat 17.00’ye kadar yapılabileceği hüküm altına alınmaktadır.

Anayasanın 101 inci maddesinde yapılan değişiklikle, referandum şeklinde yapılan seçimde Cumhurbaşkanının seçilememesi halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçiminin yenilenmesi hükme bağlandığından; üçüncü fıkrafta, tek adayla gidilen oylamalarda Cumhurbaşkanının seçilememesi halinde sadece Cumhurbaşkanı seçiminin yenileneceği hüküm altına alınmaktadır.

Anayasanın 101 inci ve 116 ncı maddelerinde yapılan değişikliklerle; Cumhurbaşkanı seçiminin tamamlanamaması halinde yenisi göreve başlayınca kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevine devam edeceği, TBMM veya Cumhurbaşkanınca seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde her iki seçimin de birlikte yenileneceği ve bu durumda, Meclisin ve Cumhurbaşkanının yetki ve görevlerinin yeni Meclisin ve Cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam edeceği hükme bağlanmıştır. Bu itibarla dördüncü fıkrafta, Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması, seçimlerin tamamlanamaması veya seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde yeni seçilen Cumhurbaşkanı göreve başlayınca kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevinin devam edeceği düzenlenmektedir.

Öte yandan Anayasanın 101 inci maddesinde yapılan değişiklikle, Cumhurbaşkanı seçilenin varsa partisiyle ilişkisinin kesileceğine dair hüküm yürürlükten kaldırıldığından, maddenin mevcut son fıkrasında yer alan Cumhurbaşkanının varsa siyasi partisiyle ilişkisinin kesilmesine ilişkin hükme maddede yer verilmemekte, Cumhurbaşkanı seçilenin varsa milletvekilliğinin sona ereceği düzenlenmektedir.

MADDE 5- 6271 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 6771 sayılı Kanunla Anayasanın 101 inci maddesinde yapılan değişiklikle, Cumhurbaşkanlığına siyasi parti gruplarının, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partilerin ve en az yüz bin seçmenin aday gösterebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu değişikliğe uygun şekilde maddede düzenleme yapılmaktadır. Anayasa değişikliğiyle siyasi partiler dışında yüz bin seçmen tarafından da Cumhurbaşkanlığına aday gösterilmesine imkan sağlandığından siyasi partiler ve seçmenler tarafından aday gösterilmeye ilişkin hususların ayrı maddelerde düzenlenmesi öngörülmüştür. Bu nedenle, maddede sadece Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilecekler ile mevcut maddenin üçüncü ve beşinci fıkralarında düzenlenen yazılı muvafakat ve aday göstermede süreye dair hükümlere yer verilmektedir.

MADDE 6- 6271 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yüzbin seçmen tarafından aday gösterilme usulü, Kanuna eklenmesi öngörülen 8/A maddesinde düzenlendiğinden; 8 inci madde hükmü, siyasi partilerce gösterilen adaylara hasredilmektedir.

Birinci fıkrada, siyasi partilerin Cumhurbaşkanlığına aday gösterme usulü düzenlenmektedir. Buna göre TBMM’de grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, grubu bulunmayan siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebileceklerdir.

İkinci fıkraya göre aday gösterilme işlemi, Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiğı süre içinde, adayların muvafakat belgeleri ile gerekli diğerk belgelerin Yüksek Seçim Kuruluna teslim edilmesiyle tamamlanmış olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilecektir.

Ayrıca adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi halinde, bu eksikliğin adaylar yerine ilgili siyasi partilere bildirilmesi; verilen süre içinde eksikliklerin giderilmemesi halinde ise siyasi partilerin aday göstermeden vazgeçmiş sayılmaları hükme bağlanmaktadır.

MADDE 7- 6271 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere 8/A maddesi eklenmektedir. 6771 sayılı Kanunla Anayasanın 101 inci maddesinde yapılan değişiklikle, en az yüzbin seçmenin de Cumhurbaşkanlığına aday gösterebileceğı hüküm altına alınmıştır. Maddeyle, söz konusu Anayasa değişikliğiyle hukuk sistemimize yeni getirilen Cumhurbaşkanlığına seçmenler tarafından aday gösterilmesinin usul ve esasları belirlenmektedir. Buna göre süreç, seçmenlerce aday gösterilmek isteyen kişinin Yüksek Seçim Kuruluna başvurusuyla başlayacaktır.

İkinci fıkrada, seçmenlerce aday gösterilmek istenen kişi tarafından Yüksek Seçim Kuruluna sunulacak belgeler düzenlenmektedir. Buna göre kimlik ve açık adres bilgilerini ihtiva eden başvuru dilekçesi ve seçilme yeterliğine ilişkin bilgi ve belgeler ile en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarının on katının ilgili maliye vizesine yatırıldığına dair makbuzun sunulması hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkrada, Yüksek Seçim Kurulunun başvuru evraklarını inceleme usulü düzenlenmektedir. Fıkranın (a) bendine göre Yüksek Seçim Kurulu, başvuranın seçilme yeterliğinin bulunup bulunmadığını inceleyecek ve seçilme yeterliğinin bulunmadığının tespit edilmesi halinde, başvuruyu reddedecektir. Başvuran, bu kararın bildirilmesinden itibaren iki gün içinde dilekçeyle yeniden inceleme talebinde bulunabilecek ve Yüksek Seçim Kurulu bu talebi üç gün içinde kesin olarak karara bağlayacaktır.

Üçüncü fıkranın (b) bendine göre diğerk bilgi ve belgelerde eksiklik bulunması halinde, bu eksikliklerin iki gün içinde tamamlanması hususu başvurana bildirilecek ve bu süre içinde eksiklikler tamamlanmaz ise başvuru reddedilecektir.

Dördüncü fıkrada, Yüksek Seçim Kurulunun başvurusunu kabul ettiğı kişileri ilan ederek, aday gösterme işleminin ikinci aşaması olan en az yüzbin seçmenin imzasının toplanması aşamasını başlatması öngörülmektedir. Ayrıca, seçmenler ancak bu ilanda belirtilen kişilerden sadece biri için bir kez teklifte bulunabilmeleri kuralı getirilmektedir.

Beşinci fıkrada, seçmenlerin aday teklifine dair usul düzenlenmektedir. Buna göre, seçmenlerin kayıtlı oldukları ilçe seçim kurulu başkanlığına bizzat başvurmaları zorunlu kılınmaktadır. Başvuru üzerine, ilçe seçim kurulu başkanlığının kişinin seçmen niteliğine sahip olup olmadığını ve daha önce aday teklifinde bulunup bulunmadığını tespit ettikten sonra, seçmene, ilan edilen listedeki kişiler arasından tercihini yaptırması, aday teklifinin elektronik ortamda kaydedilerek Yüksek Seçim Kuruluna iletilmesi ve aday gösterme formlarının fiziki olarak ilçe seçim kurullarında saklanması öngörülmektedir.

Altıncı fıkra, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, belirlenen süre içinde, yüzbin seçmen tarafından aday gösterilen kişilerin, geçici aday listesinde gösterilmeleri hükmüne bağlanmaktadır.

Yedinci fıkra, başvuranın adaylığının en az yüzbin seçmen tarafından teklif edilmesi veya ölümü halinde, ilgililerin talebi üzerine maliye veznesine yatırılan tutarın iadesi öngörülmektedir. Diğer hallerde söz konusu tutar Hazineye gelir kaydedilecektir.

Sekizinci fıkra, aday teklifine ilişkin işlemlerin hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi maksadıyla ilçe seçim kurullarında yeteri kadar personel görevlendirilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması hükmüne bağlanmaktadır.

Dokuzuncu fıkra, aday teklifine ilişkin başvuru ve formların şekli ile yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin aday göstermeleri dâhil, maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenmesi hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 8- 1) Maddenin birinci fıkrasıyla, 298 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin yurt dışında bulunan herhangi bir temsilcilikte oy kullanabilmelerine imkân sağlamak amacıyla yurt dışı seçmen listelerinin oluşturulma yöntemi değiştirilmektedir.

2) Maddenin ikinci fıkrasıyla, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 6771 sayılı Kanunla Anayasanın 101 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan Cumhurbaşkanı seçilenin varsa partisiyle ilişkisinin kesileceğine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırıldığından, Cumhurbaşkanının bir siyasi partiye üye olabilmesi mümkün hale gelmiştir. Ayrıca, mevcut düzenlemede ortak aday gösterme dışında siyasi partiler doğrudan Cumhurbaşkanlığına aday gösteremezken, Anayasa değişikliğiyle siyasi parti gruplarına doğrudan Cumhurbaşkanlığına aday gösterme imkanı tanınmıştır. Bu nedenle siyasi partilerin, milletvekili ve mahalli idareler seçimlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanı seçimleri için de çalışma yürütebilmeleri amacıyla maddede değişiklik yapılmaktadır.

3) Maddenin üçüncü fıkrasıyla, 2839 sayılı Kanunun 3 üncü, 6 ncı ve 10 uncu maddelerinde değişiklik yapılmaktadır. Buna göre 6771 sayılı Kanunla Anayasanın 75 inci, 76 ncı ve 77 nci maddelerinde yapılan değişiklikle milletvekili sayısının altıyüz olarak belirlenmesi, Meclis ve Cumhurbaşkanı seçiminin beş yılda bir aynı günde yapılmasının öngörülmesi ve milletvekili seçilme yaşının onsekiz olarak belirlenmesi nazara alınarak, bu hükümlere uyum amacıyla belirtilen maddelerde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 9- Yürürlük maddesidir.

MADDE 10- Yürütme maddesidir.

SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1– 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94/C maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “yedinci” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Siyasi partiler yurt dışında her oy verme günü için ayrı sandık kurulu üyesi bildirebilir.”

MADDE 2– 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bir kimse Cumhurbaşkanlığına ve milletvekilliğine aynı anda aday olamaz ve aday gösterilemez.”

MADDE 3– 19/1/2012 tarihli ve 6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3 – (1) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

(2) Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Ancak Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.

(3) Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son Pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak altmış günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.

(4) Seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde bu karar kırksekiz saat içinde Resmî Gazetede yayımlanarak ilan olunur. Bu kararın verildiği günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi birlikte yapılır.

(5) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalması halinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar günü Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimiyle birlikte yapılır.

(6) Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimine bir yıldan fazla süre kalması halinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen kırkbeş gün içindeki son Pazar günü yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.

(7) Yukarıdaki fıkralarda öngörülen süreler içinde seçimin tamamlanması amacıyla, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, seçim takvimi resen belirlenir ve ilân edilir.”

MADDE 4– 6271 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 – (1) Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

(2) İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre

ikame edilmesi suretiyle yapılır. Ancak ikame, birinci oylamayı takip eden gün saat 17.00'ye kadar yapılabilir.

(3) Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde seçim yenilenir ve kesin sonuçların ilanından sonra gelen kırkbeşinci günü takip eden ilk pazar günü sadece Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

(4) Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması veya seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi ya da seçimlerin tamamlanamaması hallerinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

(5) Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.”

MADDE 5- 6271 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7 – (1) Cumhurbaşkanlığına;

a) Siyasi parti grupları,

b) En son yapılan milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler,

c) En az yüzbin seçmen,

aday gösterebilir.

(2) Aday gösterilmek, kişinin yazılı muvafakatine bağlıdır.

(3) Aday gösterme süresinin sona erdiği tarihten itibaren hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.”

MADDE 6- 6271 sayılı Kanunun 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasi partilerce aday gösterilme

MADDE 8 – (1) Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, diğer siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilirler.

(2) Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen süre içinde, adayların isimleri, muvafakat belgeleri ve gerekli diğer belgelerle birlikte Yüksek Seçim Kuruluna başvurularak aday gösterilmiş olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilir. Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilir.

(3) Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için beş günlük süre verilir.

(4) Eksiklikleri, verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılır.”

MADDE 7- 6271 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 8/A maddesi eklenmiştir.

“Seçmenler tarafından aday gösterilme

MADDE 8/A- (1) Cumhurbaşkanlığına en az yüzbin seçmenin yazılı teklifiyle aday gösterilebilir.

(2) Seçmenlerce aday gösterilmek isteyen kişi,

a) Kimlik ve açık adres bilgilerini ihtiva eden başvuru dilekçesi ve seçilme yeterliğine ilişkin belgelerle,

b) En yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarının on katının ilgili maliye veznesine emaneten yatırıldığına dair makbuzla,

Yüksek Seçim Kuruluna bizzat başvurur.

(3) Yüksek Seçim Kurulu, başvuru dilekçesi ve eklerini iki gün içinde inceler. İnceleme sonucunda:

a) Başvuranın, seçilme yeterliğinin bulunmadığının tespit edilmesi halinde, başvuru reddedilir. Başvuran bu kararın bildirilmesinden itibaren iki gün içinde dilekçeyle yeniden inceleme talebinde bulunabilir. Yüksek Seçim Kurulu, bu talebi üç gün içinde karara bağlar.

b) Bilgi ve belgelerde eksiklik bulunması halinde, eksikliklerin tamamlanması için iki gün süre verilir. Bu süre içinde eksiklikler tamamlanmadığı takdirde başvuru reddedilir.

(4) Yüksek Seçim Kurulu, başvurusu kabul edilen kişileri ilan eder. Seçmenler, ancak bu ilanda belirtilen kişilerden sadece biri için bir kez teklifte bulunabilirler.

(5) Seçmenler, adaylık teklifi için kayıtlı oldukları ilçe seçim kuruluna bizzat başvururlar. Başvuranın, seçmen niteliğine sahip olduğu ve daha önce aday teklifinde bulunmadığı tespit edildikten sonra, ilan edilen listedeki kişiler arasından tercih yaptırılarak adayın bilgilerini ihtiva eden form imzalatılır ve elektronik ortamda da kaydedilir. Başvuran seçmene, aday teklifinde bulunduğu dair belge verilir. Aday gösterme formları, elektronik ortamda Yüksek Seçim Kuruluna iletilir ve fiziki olarak ilçe seçim kurullarında saklanır.

(6) Belirlenen süre içinde yüzbin seçmen tarafından teklif edilen kişiler, geçici aday listesinde gösterilir.

(7) Yüzbin seçmen tarafından aday teklifinde bulunulması veya ölüm hallerinde maliye veznesine emaneten yatırılan tutar, seçimden sonra talep üzerine ilgiliye iade edilir. Diğer hallerde bu tutar, Hazineye gelir kaydedilir.

(8) Aday teklifine ilişkin işlemler için ilçe seçim kurullarında yeteri kadar personel görevlendirilir ve gerekli tedbirler alınır.

(9) Aday teklifine ilişkin başvuru ve formların şekli ile yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin aday göstermeleri dâhil bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.”

MADDE 8- (1) 298 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yurt dışında sandık kurulmasına karar verilen temsilciliklerin görev çevreleri gözetilerek ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 3 üncü maddesine “olarak;” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhurbaşkanı,” ibaresi eklenmiştir.

(3) 2839 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “550’dir” ibaresi “600’dür” şeklinde,

b) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dört yılda bir” ibaresi “beş yılda bir Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte aynı gün” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “dört” ibaresi “beş” şeklinde ve “doksan” ibaresi “altmış” şeklinde,

c) 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yirmibeş” ibaresi “Onsekiz” şeklinde,

değiştirilmiştir.

MADDE 9- (1) Bu Kanunla;

a) 2839 sayılı Kanunun;

1) 3 üncü ve 16 ncı maddeleri ile 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikler, birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte,

2) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikler, birlikte yapılan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte,

b) 6271 sayılı Kanunun;

1) Deęiřtirilen 3 üncü maddesinin birinci ve yedinci fıkraları, değiştirilen 4 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, değiştirilen 7 nci maddesi ve 8 inci maddesinde yapılan değişiklikler ile Kanuna eklenen 8/A maddesi, birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte,

2) Deęiřtirilen 3 üncü maddesinin birinci ve yedinci fıkraları hariç diğer fıkraları, değiştirilen 4 üncü maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları,

c) Yapılan diğer değişiklikler yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.